

Fjärde roten, tomt 105

Kvarteret Kommererådet

Fjärde roten 1637–1657v

Andra roten 1657h–70

Drottninggatan 14, norra sidan mellan
Korsgatan och Västra Hamnen
Drottninggatan 14

Aiss (Eiss, Eissen) Amelingh Bakare

(1637–38. hämtat från 4.36s)

1639 4 mtl, 1641: 4 mtl 1642: 3 mtl Se 4.109v. Efterträdes där i mantalslängden av *Herman Sax Bakare* (1643: 4 mtl).

Här 4.105: 1643–44 3 mtl

Itze (Eiss?) de bacher köpte 16.5.1633 60 st holländska klinkers från tegelbruket.

Vid kämnärsrätten 15.2.1633 krävde Eis Bakare Hans Reinholtz genom hans dotter: ”Cläger sagt er helt kein Buch darum. besonders schreibt er nur auff der want der und der hat so viel brodt holen lassen und kann er Beklagten keine Specifikation daran geben.” Reinholtz dotter sade, att hennes far skulle purgera sig med ed, att han inte fått så mycket bröd som han krävdes på. Den 7.10.1639 stred pres, Rutger von Akern och Eis bakare om 2 års hushyra. 25 rdr årligen skulle Eis betala. Eis hade varit i huset över år och dag och på laga fardag på andra året icke av sagt sig från huset. Hushyran modererades för andra året, då Rutger von Ackern ej enligt löfte reparerat

Eiss Amelinges första (?) hustru begravdes Chr 15.10.1641. Han gifte om sig den 6.3.1642 med Catrina Schwarten. Han begravdes själv 19.5.1644. Vid kämnärsrätten den 22.4.1646 vände sig Trina Eissen Bakare mot *Winant Skolle (Schael)*, som i vredesmod hemma hos sig i sitt eget hus anfallit Trina och slagit henne blå och blodig. Winant föregav att hon antastat henne med hastiga ord och otidigt munbruk. Änkan Catrina Schwarten gifte 11.5.1647 om sig med

Bakare Claes Harder (begr. Chr 8.11.1655)

(1637–57v) 1648–53, 1655: 3 mtl, 1654: 4 mtl, änkan 1656, 1657

Aron Holst glasmästare krävde i kämnärsrätten 1649 Claes Harder Bakare på en handskrift från 1647–1.11.1654: ”Claes Harders knecht, so ertrunken, begraben”.

Mars 1656: ”Haffuer sal Claes Harders Enka låit uppjudu och protokollera Stophill Tönnessons gård för 60 rdr skullfordran men inga huseköpspengar giffuit eller betalt, eftersom gården intet såldes utan blef till underpant för samma 60 rdr med dess intresse förskrefne.”

I oktober 1656 fordrades hustru Catharina sal Claes Harders av *Mikael Musikant*.

Danarf Pro Anno 1656: ”Efter sal Claes Harder silfm-t 100 daler. 1657 ang danarf: Vad efter Catharina Claes Harders (begr. Chr 29 nov 1656) blifwer är ännu icke witterligt förrän gäld och skulder blifwit betalt.” Nästa år meddelades, att överskottet var 348:-

till

Peter Jordan Bakare

Dåvarande rote 7 1650: 2 mtl, 1641: 3 mtl, 1652–55: 2 mtl, 3 mtl, 3 mtl, 3 mtl
1656: 3.4, 1657: 2, 1658: 6, 1659–63: 3

Han omtalades 1650–55 som bosatt i dåvarande sjunde roten.

Den 31.8.1653 fick han böta 12 mark smt för att han några dagar tidigare i (bakareåldermannen) Matthis Jordans hus hade slagit dennes dräng ”blåd och blodig”.

Den 17.8.1657 betalade han tolv daler i huseköpspenning för en gård som han köpt (av Claes Harders änkas arvingar el som danaarv) för 400 daler.

Skulten Hans Larsson påminte vid rådhusrätten den 6.11.1656, att det tidigare hade resolverats av samtliga Senaten, att borgerskapet här i staden vid ("wed") 40 m smt böter skulle anmäla ("ansäga") sina gäster hos den ordhavande presidenten. Detta hade, fast det påmints genom allmän rådstugu, försummats av *Anders Eriksson vid lille Bommen*, *Börge skräddare*, *Velam hattemakare* och *Petter Jordan*, vilka ibland haft gäster, som de inta angivit. Skulten begärde, att de skulle straffas för sin olydnad. De uppräknade kunde inte neka till att de haft gäster emellanåt men kom med den ene ”fåfänge excusen och enskyllan” efter den andra, som inte ursäktade dem.

På skulten Hans Larssons andragna klagomål på ovan uppräknade personer, att de icke hade angivit sina gäster efter Magistratens order och dess publicerade resolution var detta rättens resolution: "Ehuru väl skäligt vore det svarandena för denna sin olydno och motvillighet androm till varning och exempel skulle straffas, förskonades de dock denna gång i anseende och förhoppning att de icke skulle återkomma med 5 d smt vardera i böter."

Peter Jordan bakare avled den 30.1.1676, begr. 6.2.1676, 60 år så när som på 16 dagar (enl Chr begravningsbok, se också Berg I:2, 301). Det i krigskontribution 1675 uppburna beloppet reducerades till 6 d smt mot taxerade 12:-. Han var född 16.2.1616, bror till *bagaremästare Matthias Jordan*. Han blev 1654 diakonus vid Tyska kyrkan. Han gifte sig den 9.6.1650 med Maria Marcus, född 1632, död 1712 (begr. 2 mars). Som änka tvistade hon 4.7.1692 med grannen apotekare Schwartz om tomtbredd (se också 4.112 1696 och 4.113). I bouppteckningen efter henne upptages hus och gård på Drottninggatan, värd 920 d smt.

Sonen

kronobagare Johan Jordan

(döpt 12.8.1659, var död 1741) ärvde $\frac{1}{4}$ efter modern och köpte för 690 de övriga tre fjärdedelarna av medarvingarna (1) hans avlidna syster *Annas* och *fältskären Johan Angelbäcks* barn *Olof*, *Anna Greta*, *Ursilia*, *Lisken Brita* och en avliden dotter, gift med *Arvid Björkegren* med sonen *Sven Björkegren*, 2) system *Katarina*, gift *fältskären och badaren Andreas Eekman*, 3) system *Doroteas* dotter *Elsa Eberlings* arvingar – hon hade varit gift med *brännvinsbrännare Hans Ungewitter*. Då Johan Jordan uppbjöd gården den 1.12.1712 sades den vara belägen mellan sekreterare Seths bakgård i väster och apotekare Emerschs bakgård i öster.

1715 taxerade bagaren Johan Jordan för tomt 450, hus 800, löseendom 600 d smt.

Johan Jordan förekommer redan 1686 som bagaremästare och var 1708 ålderman men uppsade 1718 sin privata näring, eftersom han blivit kronobagare. Detta är väl också orsaken till att han inte var bosatt här i 4.105 1717. Då bodde i Johan Jordans hus: *amiralitetsfältskär Johan Fredrik Roempke* (betalade för tobak) med sin hustru *Dorotea Jordan* (levde 1724), *gesällen Jacob*

Kamp, gesällen Anders Ekström, läregossen Pär Olofsson och pigan Helge samt sonen den blivande stadskvartermästaren Magnus Jordan, som betalade för värja.

Efter Johan Jordans första *hustru Brita Westman* gjordes bouppteckning 1724 upptagande hus på Drottninggatan mellan justitieborgmästare Tellanders och apotekare Martin Bauchs bakgårdar. Johan Jordan gifte 1727 om sig med Brita Carlbom, änka efter Bryngel Andersson Bergmander (se 10.9–10), som efterlevde honom.

Gården 4.105, nuvarande Drottninggatan 14, återuppbyggdes efter branden 1721 år 1732 av *stadskvartermästare Magnus Jordan*.

Döptes 19.5.1693. Han var 1722 stadsuppbördsman. Han efterträdde 20.1.1727 *Magnus Klint* som stadskvartermästare. Hos honom i gården bodde 1730 *stadsmäklare Daniel Niclas Olbers*.

Magnus Jordan tog avsked 21.11.1746. Bouppteckningen 6.3.1750 visade en förmögenhet av 2 959:30 d smt, därav hus och gård på Drottninggatan mellan kommissarie Selles och apotekare Bauchs bakgårdar, värt 2 500 d smt. Arvingar var barnen *Brita, Paul, Jacob* och *Johan* (död innan bou efter fadern gjordes). Brita fick av bröderna alla husets lösören (Berg I:2, 304)

Magnus Jordans arvingar överlät den 27.1.1757 gården till *bokhållare Jonas Malm Eriksson*

i Sv. Ostindiska Kompaniet Gården uppbjöds den 27.2.1758, då den sades ligga mellan Herr Kommissarie Johan Christian Selles obebyggda tomt å ena och herr apotekare Martin Andreas Bauchs å andra sidan belägna gård och hus. Säljare var *stadskvartermästare Paul Jordan* och *jungfru Brita Jordans* förmyndare *superkargören Frantz Wolter* för 3 500 d smt.

1765–75 svarade överfältskären Heinrici för tomtöret. Den 11.9.1771 erhöll *magister Hans Georg Giädda* inteckning i amiralitetsfältskären Carl Fredrik Heinricis på Drottninggatan belägna hus och gård. I gården beviljades också *kassören Kjellin* den 14.2.1774 inteckning på grund av sin hustrus arvsfordran 4.781 d 1/6 öre smt från 30.8.1773. Se också 4.32.

Kofferdikaptenen Magnus Andersson Siögård uppbjöd den 10.3.1777 hus och gård på Drottninggatan mellan Kungl. Convojkommissarie herr Johan Christian Selle å västra och herr apotekare Caspar Sasses å östra sidan varande obebyggda tomter. Gården uppbjöds på grund av ett den 30.11.1776 utfärdat skiftebrev, vari gården byttes mot Siögårds på Vallgatan mellan skraddaren Delphendahls hus å östra och tunnbindare Westdahls å västra sidan liggande gårdar mot en av Siögård erlagd mellanavgift på 5 000 d smt eller 833 rdr 16 skill specie (30-penning på mellanavgiften 22 rdr 13 sk 4 r specie).

Magnus Siögård, som erhållit burskap 3.3.1756 i Göteborg, avled 27.8.1780 i Amsterdam på sitt fartyg *Importantia*. I bou. 27.7.1781 upptogs gården till 1 350 rdr specie.

Halva gården tillhörde 1785–1800 kofferdikaptenen Magnus Siögårds änka Johanna Catharina Paulin (dotter till *borgmästare Johan Paul Paulin*, död 14.12.1745 och Anna Catharina Busck) men före 1790 hade halva gården övertagits av fröknarna Eva och Maria Köhler.

Till auktion utbjöds 8.16.1797 *övre delen* av nr 105 vid Drottninggatan tillhörig änkefru Johanna C. Sjögård. Den bestod av sex rum och kök, källare, vind, visterhus, vedbod, "klädContoir", del i bryggghus och bakugn.

1800 ½ Änkan *Johanna Catharina Sjögård*

½ Stads-kamrer Anders Nordenberg uppbud 3.2.1800 och 28.5.1804

1807 Murmästare Ludwig Dymplings hus under inredning, uppbud 27.1.1806

Senare uppbud av 4.105

krigsrådet Gustaf Koskull 16.1.1809

handl Sylvester Cohn 20.8.1810

handlaren L E Magnus 18.6.1827

handl Isaac Leman 4.7.1831 och 25.8.1856

grosshandl Lionel Leman 17.11.1856 och 5.3.1866

Eisen